
**Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II**

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ

Силабус

**ОК 2 Академічна доброчесність
та право інтелектуальної власності у закладах вищої освіти**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-наукової програми «Біологія та біохімія»**

I. Курс

Навчальний рік 2025-2026 / 1-й семестр

Викладач, відповідальний за освітній компонент

Сікура Аніта Йосипівна

Кандидат біологічних наук, професор, професор кафедри

E-mail: szikura.anita@kmf.org.ua

Кабінет: 222

Дні та години консультації: вівторок, середа

Викладач, відповідальний за практичні, семінарські заняття

Сікура Аніта Йосипівна

Опис освітнього компоненту		
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Ступінь вищої освіти	Магістр	
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика	
Спеціальність	Е1 Біологія та біохімія	
Кваліфікація	Магістр з біології та біохімії	
Форма навчання	Денна, заочна	
Тип освітнього компоненту	Обов'язкова професійно-наукова підготовка	
Мови викладання	українська	
Кількість кредитів	3	
Всього годин	90	
	форма навчання	
	денна	заочна
Лекції	18	4
Практичні, семінарські заняття	10	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	62	86
Консультації для здобувачів заочної форми навчання	-	онлайн

Пререквізити освітнього компоненту

Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, набутих здобувачами в результаті вивчення низки дисциплін загальної підготовки, а також дисциплін спеціальних циклів на попередніх етапах навчання: психологія, філософія, сучасні інформаційні технології в біології, іноземна мова за професійним спрямуванням.

Анотація освітнього компоненту, мета, завдання

Мета навчальної дисципліни – формування уявлення про етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Завдання навчальної дисципліни – ознайомитись із етичними принципами та визначеними законом правилами, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Основна тематика освітнього компоненту

Теми лекцій

Змістовий модуль 1. Академічна доброчесність як обов’язкова складова забезпечення якості вищої освіти

Тема 1. Поняття АД та концепція АД у вищій школі

Тема 2. Нормативна база

Тема 3. Засади та принципи академічної доброчесності

Змістовий модуль 2. Академічна доброчесність: нова академічна культура

Тема 1. Дотримання академічної доброчесності

Тема 2. Види порушень академічної доброчесності

Тема 3. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення АД

Тема 4. Види академічної відповідальності

Тема 5. Методи боротьби із плагіатом

Тема 6. Розвиток академічної культури

Теми практичних занять

1. Академічна доброчесність як фактор забезпечення якості вищої освіти
2. **Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками**
3. **Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти**
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації
5. Що передбачає дотримання академічної доброчесності
6. Що вважається порушенням академічної доброчесності
7. Академічна відповідальність за порушення норм академічної доброчесності

Основні теми для самостійної роботи

1. Бухарестська Декларація з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні (2004 р.)
2. Постійноаї конференція міністрів освіти Ради Європи з управління та якості освіти про Створення Пан-Європейської платформи з питань етики, прозорості та чесності в галузі освіти (ETINED)
3. Комп’ютерні програми виявлення академічного плагіату
4. Технології запобігання та виявлення академічного плагіату
5. Чи існує алгоритм абсолютного доведення відсутності плагіату?
6. Стаття 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.)
Основні види порушень академічної доброчесності (частина 4 статті 42 Закону України «Про освіту»)

Самостійна робота студентів полягає в опрацюванні лекційного матеріалу, виконанні творчих завдань, створенні сигнальних конспектів, підготовці до виконання тестових завдань,

термінологічного диктанту, контрольних робіт, пошуку інформації з літературних джерел і мережі Internet та її аналізі та систематизації, підготовці до екзамену.

Основні теми консультацій для здобувачів заочної форми навчання

Тема 1. Поняття АД та концепція АД у вищій школі
Тема 2. Нормативна база
Тема 3. Засади та принципи академічної доброчесності
Тема 1. Дотримання академічної доброчесності
Тема 2. Види порушень академічної доброчесності
Тема 3. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення АД
Тема 4. Види академічної відповідальності
Тема 5. Методи боротьби із плагіатом
Тема 6. Розвиток академічної культури

Теми для індивідуальних завдань

Проблемні питання, які потребують відповіді

Чи хотіли б ви, щоб вас оперував лікар, який списував і нечесно здобував оцінки в медичному університеті?

Чи почувалися б ви впевнено й комфортно на мосту, спроектованому інженером, який списував і нечесно здобував оцінки в технічному університеті?

Чи довірили б ви складання вашої податкової звітності бухгалтеру, який на іспиті списував відповіді у свого сусіда?

Методи навчання

Засади класифікації/виділення	Групи методів
1) Джерело знань (слово, образ, досвід)	Словесні; Наочні; Практичні
2) Етапи навчання	Підготовка до вивчення нового матеріалу Вивчення нового матеріалу Закріплення нового матеріалу (умінь та навичок) Контроль і оцінка
3) Спосіб педагогічного керівництва	Пояснення викладача Самостійна робота
4) Логіка навчання	Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні
5) Дидактична мета	Організація навчальної діяльності Стимулювання і релаксація Контроль і оцінка
6) Характер пізнавальної діяльності	Пояснювально ілюстративні Репродуктивні Проблемне викладення матеріалу Частково-пошукові Дослідницькі

Очікувані інтегровані, загальні та фахові компетентності
Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК) ЗК04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК05. Здатність розробляти та керувати проектами. ЗК07. Здатність і готовність до комунікації у галузі професійної діяльності, здатність до мотивації та переконання, уміння уникати та розв'язувати конфлікти
Спеціальні (фахові) компетентності (СК) СК08. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах. СК09. Здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності; дотримуватись етичних принципів та визначених законом правил під час викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень; уміння чесно поводитись в академічному середовищі.

Програмні результати навчання
ПРН1. Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень. ПРН2. Використовувати бібліотеки, інформаційні бази даних, інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації. ПРН10. Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати та відстоювати свою позицію в науковій дискусії. ПРН11. Проводити статистичну обробку, аналіз та узагальнення отриманих експериментальних даних із використанням програмних засобів та сучасних інформаційних технологій. ПРН14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності. ПРН15. Застосовувати сучасні технології навчання для викладання спеціальних дисциплін.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	
Поточний контроль	
Форми, методи, інструменти контролю	Максимальна кількість балів, що накопичуються
Виконання індивідуальних і самостійних завдань (підготовка та оформлення глосарію, презентацій на задану тему), доповідь, обговорення	
Підготовка	
Тестовий контроль	10
Протягом семестру, виконавши всі завдання, можна отримати 80 балів	

Підсумковий контроль	
Форми, методи, інструменти контролю	Максимальна кількість балів, що накопичуються
Іспит: усний/письмовий	
Максимальна кількість балів: 100	
Оцінку можна отримати автоматом за умови:	згоди з позитивною накопиченою кількістю балів за виконані завдання протягом семестру
Складання іспиту/ заліку не є обов'язковим (див. вище)	

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять є важливим компонентом курсу і є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, стажування, форс-мажорні обставини) навчання може відбуватись з елементами дистанційної освіти з використанням технологій дистанційного навчання (Google Class, Zoom, Google Meet, Viber тощо) за регламентом, що узгоджується з розкладом занять (платформа IRIS) та за погодженням з викладачем.

Виконання творчих, контрольних завдань та самостійних робіт є обов'язковим.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Терміни узгоджуються з графіком семестру (див. <https://kmf.uz.ua/uk/studentam/grafik-semestru/>)

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II визначається положенням «Положення про академічну доброчесність» затвердженого Вченою радою Протокол №9 від 20 грудня 2022 року.

Вказану інформацію можна знайти за посиланням:

https://kmf.uz.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf

Підготовка індивідуальних завдань з використанням інформаційних джерел без посилань на них є плагіатом і несе академічну відповідальність.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються лише з дозволу викладача. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів)

Якою мірою можна використовувати штучний інтелект під час проходження курсу згідно з шкалою, прийнятою в ЗУІ:

Під час підготовки до семінарських і практичних занять	+
Під час підготовки до лабораторних занять	-
Під час виконання індивідуальних завдань	+

Під час виконання групових завдань	+
Під час самостійної роботи	+

Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література, електронні та онлайн інформаційні ресурси)	
Основна література	
O. Lukash, A. Szikura. Educational Discipline “Academic Integrity in Higher Education Institutions” for Training Future Biologists, Ecologists and Public Health Specialists // International Journal of Research Publication and Reviews, Vol (6), Issue (8), № 771: August (2025) 1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2849-IX від 13.12.2022; № 2974-IX від 20.03.2023} 2. Закон України "Про вищу освіту" / зі змінами № 3504-IX від 08.12.2023} 3. Етика наукових публікацій. Згідно нового закону України «Про вищу освіту». 2020. URL. https://library.tntu.edu.ua/resources/etyka-naukovyh-publikacij/ 4. Лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 № 1/9-650. Керівникам закладів вищої освіти. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. URL. https://zakononline.com.ua/documents/show/124272_124272 . 5.Лист МОН щодо академічної доброчесності https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/lyst-MONshhodo-akad.dobrochesn..pdf 6.Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/rekomendatsiyi.pdf 10. Закон України «Про Освіту» від 05.08.2017 № 2145-VIII (чинний, редакція від 01.01.2021) Стаття 42 „Академічна доброчесність”. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3 11.Сазик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chi-dievijinstrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti 12.What Is Plagiarism? URL: https://communitystandards.stanford.edu/student-conduct-process/honor-code-andfundamental-standard/additional-resources/what-plagiarism 13.What Is Plagiarism? URL: https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism/whatplagiarism 14.Культура академічної доброчесності. URL; https://www.slideshare.net/NB_MDU/ss-98072766	
Допоміжна література	
7.Відеопрезентація. Особливості забезпечення академічної доброчесності. https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Osoblyvosti-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti-v-prirodnych-i-tehnichnyh-naukah-profesora-Volodymyra-Bahrushyna.pdf 8. План заходів щодо популяризації академічної доброчесності. https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Plan-populyaryzatsiyi-AD.pdf 9. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 // Освіта.UA : сайт. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/62228/	
Доступ до «Google Classroom» освітнього компоненту	
https://classroom.google.com/c/ODA2MDk2NDg5MTY0	
Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність	

При вивченні дисципліни «Академічна доброчесність в закладах вищої освіти» лекції проводяться із застосуванням мультимедійного контенту. Необхідне технічне обладнання у достатній кількості є в усіх кафедральних аудиторіях. Також забезпечено безлімітний доступ до швидкісної мережі Інтернет. Практичні заняття проходять в аудиторіях Кафедри біології та хімії (ауд. 223). Тестовий контроль знань здійснюється з використанням ресурсів системи Classroom.

Інша інформація, пов'язана з освітнім компонентом

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять студент дотримується правил з техніки безпеки у навчальній аудиторії.